

การพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรณีศึกษา
กลุ่มงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

Improvement of the Efficiency of Explosive Ordnance Disposal of the
Royal Thai Police Case Study: Explosive Ordnance Disposal Section,
Patrol and Special Operation Division, Metropolitan Police Bureau,
Royal Thai Police

ยุทธศักดิ์ ไช้ทา * นฤดลภัสสร จักษุเตโชวณิชย์ *

Yutthasak Khaitha * Naruedolrapasson Jaksudechovanith*

โรงเรียนนาร้อยตำรวจ*

Royal Police Cadet Academy*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษามาตรการเก็บกู้วัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพมาตรการเก็บกู้วัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (3) เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง เป็น เจ้าหน้าที่ตำรวจเก็บกู้ทำลายวัตถุระเบิด ที่อยู่ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 267 คน แบ่งการศึกษาเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นการศึกษา และวิเคราะห์ประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับเจ้าหน้าที่เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง หาความสัมพันธ์ การทดสอบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ใช้ t-test Dependent , F – test , One Way ANOVA , และการ วิเคราะห์สหสัมพันธ์ (correlation analysis) ส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนา ประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งในการเก็บ ข้อมูลใช้การสนทนากลุ่มเจ้าหน้าที่เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด กลุ่มงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุ ระเบิด กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บังคับบัญชาาระดับสูง ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 2 คน

ผลการศึกษาพบว่า 1) การพัฒนาประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด ใน ประสิทธิภาพที่มีในปัจจุบัน ด้านบุคลากร มีความสัมพันธ์กับ ในประสิทธิภาพที่คาดหวังอย่างมีนัยสำ คัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) ได้แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของสำนัก งาน ตำรวจแห่งชาติ ประกอบไปด้วย 3 ด้าน คือ (1) ด้านบุคลากร คือ การพัฒนาด้านฝึกอบรมทบทวน

Received: 2020-08-22; Revised: 2020-11-20; Accepted: 2020-11-27

การเก็บกู้วัตถุระเบิดอย่างต่อเนื่อง (2) ด้านทักษะในการปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิด คือ การพัฒนาทักษะการใช้เครื่องมือการเก็บกู้วัตถุระเบิดและการศึกษาบทเรียนการวางวัตถุระเบิด การเก็บกู้วัตถุระเบิด ของผู้ก่อการร้ายทั่วโลก (3) ด้านเทคโนโลยีในการเก็บกู้วัตถุระเบิด คือ การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเก็บกู้วัตถุระเบิด เครื่องมือการพิสูจน์ทราบวัตถุระเบิดที่นำมาใช้ในการทำวัตถุระเบิด และเครื่องป้องกันอันตรายจากสารเคมีชีวะ กัมมันตรังสี ต่างๆ

คำสำคัญ : การพัฒนาประสิทธิภาพ,การเก็บกู้วัตถุระเบิด

Abstract

The objectives of this research were to: (1) study the explosive ordnance disposal measures of the Royal Thai Police; (2) study the efficiency of explosive ordnance disposal measures of the Royal Thai Police; and (3) improve the efficiency of explosive ordnance disposal of the Royal Thai Police. The samples of this research consisted of 267 police officers who were explosive ordnance disposal officers affiliated with the Royal Thai Police. This research was divided into two parts. The first part included the study and analysis of the efficiency of police officers who were explosive ordnance disposal officers affiliated with the Royal Thai Police. The data collection was carried out by surveying the samples' opinions using a 5-point scale questionnaire. This research used descriptive statistics for the analysis of general information about the samples. Correlations were identified by testing the difference in the mean values using the dependent t-test, F-test, one-way ANOVA, and correlation analysis. The second part of this research was the study of the guidelines for improving the efficiency of explosive ordnance disposal officers of the Royal Thai Police. In this part, data collection was conducted through focus-group discussions with explosive ordnance disposal officers from the Explosive Ordnance Disposal Section, Patrol and Special Operation Division, Metropolitan Police Bureau, under the Royal Thai Police and through in-depth interviews with two high-ranking chief police officers of the Royal Thai Police.

The research revealed that there was a correlation between the level of opinion about current efficiency of explosive ordnance disposal officers and that of the opinion about expected efficiency. Such correlation occurred with a statistical significance of 0.01. From the research, the guidelines for improving the efficiency of explosive ordnance disposal of the Royal Thai Police were acquired, which involved three areas: (1) Personnel (the development of training and review in explosive ordnance disposal on a continual basis), (2) Explosive ordnance disposal skills (the development of skills in using explosive ordnance disposal devices and study lessons

pertaining to explosive placement and explosive ordnance disposal of explosives utilized by terrorists worldwide, and (3) Explosive ordnance disposal technology (using technology for explosive ordnance disposal, tools for identifying substances used for making explosives, and bio-chemical and radioactive protective equipment.

Keywords: Efficiency Improvement, Explosive Ordnance Disposal

บทนำ

การก่อการร้ายในปัจจุบัน ได้มีวิวัฒนาการในการใช้ความรุนแรงมาตั้งแต่สมัยสงครามยุคกลาง ที่เกิดขึ้นตามบริบททางภูมิศาสตร์ มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างมากในโลกปัจจุบัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงการต่อสู้ของกลุ่มต่างๆ ซึ่งมีการต่อสู้เรียกร้องสิทธิของกลุ่มชน การแบ่งแยกแผ่นดิน การต่อสู้ทางศาสนา และการต่อสู้ทางการเมือง ที่ได้มีการนำอาวุธวัตถุระเบิดที่มีอำนาจทำลายล้างสูง และการนำอาวุธสมัยใหม่ที่มีการพัฒนาขีดความสามารถสูง ซึ่งทำให้การก่อการร้ายกระทำได้ด้วย ความแม่นยำและสามารถควบคุมและบงการกระทำการได้จากระยะไกล ซึ่งได้สร้างความยุ่งยากให้เจ้าหน้าที่เก็บกู้ทำลายวัตถุระเบิดในการทำงาน ที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถ ทางเทคนิคมากขึ้น ในการปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิด และอำนาจการทำลายล้างส่งผลต่อความเสียหายของชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และเจ้าหน้าที่เก็บกู้ทำลายวัตถุระเบิดเป็นจำนวนมาก จากสถิติการก่อเหตุการณที่ใช้วัตถุระเบิดในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 – 2559 ได้มีการก่อเหตุการณทั้งหมด 5,658 ครั้ง โดยแบ่งการก่อเหตุพื้นที่ใหญ่ๆดังนี้ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 286 ครั้ง , ตามภูมิภาค จำนวน 1,356 ครั้ง และพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กับ 4 อำเภอ ของจังหวัดสงขลา จำนวน 4,016 ครั้ง ซึ่งมีสถิติการก่อเหตุมีการใช้วัตถุระเบิดในการก่อเหตุในลักษณะต่างๆ เช่น การใช้วัตถุระเบิดมาตรฐาน วัตถุระเบิดแสวงเครื่อง รถระเบิด รถจักรยานยนต์ระเบิด (ศูนย์ข้อมูลวัตถุระเบิด กองบังคับการตำรวจพิสูจน์หลักฐาน กองบัญชาการตำรวจพิสูจน์หลักฐาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2559) จากสถิติการก่อเหตุการณโดยการใช้วัตถุระเบิดที่เกิดขึ้นในทุกพื้นที่ของประเทศไทย มีจำนวนการใช้วัตถุระเบิดมากกว่าทุกพื้นที่ของประเทศไทย จึงเป็นตัวบ่งบอกถึงการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ทำลายวัตถุระเบิดมีจำนวนมากขึ้นตามตัวและจะต้องมีอันตรายในการเข้าเก็บกู้วัตถุระเบิดมากขึ้นตามจำนวนของการวางวัตถุระเบิดที่ผู้ก่อเหตุได้นำมาใช้ในการก่อเหตุในพื้นที่ต่างๆ จำนวนมาก จากการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิด มีทั้งการเก็บกู้วัตถุระเบิดที่ประสบความสำเร็จและไม่สำเร็จ ในส่วนของการเก็บกู้ที่ไม่สำเร็จนั้นจะต้องมีการสูญเสียชีวิต จำนวนทั้งหมด 16 คน และ ได้รับบาดเจ็บ จำนวนทั้งหมด 78 คน ตลอดจนทรัพย์สินอีกจำนวนมาก (ศูนย์ข้อมูลวัตถุระเบิด กองบังคับการตำรวจพิสูจน์หลักฐาน กองบัญชาการตำรวจพิสูจน์หลักฐาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2559) ซึ่งในปัจจุบันถึงแม้เครื่องมือการเก็บกู้วัตถุระเบิดจะมีการพัฒนาให้มีความทันสมัยต่อวิวัฒนาการของผู้ก่อการร้าย และเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีราคาแพงมากต่อเครื่องมือเก็บกู้วัตถุระเบิด ทำให้ไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างเครื่องมือการเก็บกู้วัตถุระเบิดที่มีคุณภาพใช้ทุกหน่วยงานเก็บกู้วัตถุระเบิด จึงทำให้หน่วยงานเก็บกู้วัตถุระเบิดใช้อุปกรณ์การเก็บกู้วัตถุระเบิดเก่าๆที่มีความเก่า หมดอายุการใช้งาน ไม่ทันสมัย ล้าหลังและไม่มีประสิทธิภาพในการเก็บกู้วัตถุระเบิด ซึ่งส่งผลต่อความเสี่ยง และเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ของเจ้าหน้าที่เก็บกู้

วัตถุประสงค์ในการเก็บกู้วัตถุประสงค์เป็นอย่างมาก ตลอดจนประสบการณ์ และองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีกรอบทบทวนที่สม่ำเสมอ จึงทำให้เกิดปัญหาของการเก็บกู้วัตถุประสงค์ของเจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุประสงค์ จากผลการวิจัยของ ธงชัย สันติวงษ์ (2540 : 196) พบว่าในการบริหารทีมงานให้มีประสิทธิภาพนั้นทำได้เพียงใดจะอยู่ที่ปัจจัย สำคัญ 3 ประการ ที่ผสมผสานอยู่ด้วยกัน คือ 1) ความพยายาม 2) ทักษะความรู้ 3) กลยุทธ์ที่ใช้แก้ปัญหาหรือประยุกต์ใช้ทำงาน ถ้ากลุ่มมีกลไกในการร่วมกันและช่วยกันคิดค้นหากกลยุทธ์ที่จะใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนางานให้ดีขึ้นตลอดเวลาแล้ว ประสิทธิภาพของกลุ่มจะเกิดขึ้นได้เสมอ และจากการศึกษาการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร ของ จงรักษ์ มีอู่สาร (2551) พบว่าแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร มี ด้านความสามารถในการวางแผน คือ จัดให้มีการฝึกอบรมกับผู้เชี่ยวชาญในเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน การทำงานเป็นทีม จัดให้มีการพัฒนาความรู้ การฝึกคิดวิเคราะห์ เพื่อเป็นการปรับปรุงวิธีการทำงาน ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน การจัดการฝึกอบรม เสริมทักษะ การสัมมนาใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การพัฒนาความรู้ด้านสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า จัดทำแผนการใช้ทรัพยากรของหน่วย และตรวจสอบการใช้วัสดุสำนักงานภายในสำนักงาน ด้านความสามารถในการให้บริการ การดูงานหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีผลงานยอดเยี่ยมในการให้บริการ และฝึกอบรมให้กับพนักงานด้านคุณภาพการให้บริการ และ ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจ กองสรรพาวุธต่อการปฏิบัติงานเก็บกู้วัตถุ ของ ระพิน ชาติไทย (2548) พบว่าความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจ กองสรรพาวุธ ต่อการปฏิบัติงานเก็บกู้วัตถุประสงค์ พบว่าสังกัดและประสบการณ์ที่ปฏิบัติงานด้านเก็บกู้วัตถุประสงค์มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจ กองสรรพาวุธต่อการปฏิบัติงานเก็บกู้วัตถุประสงค์อย่างมีนัยทางสถิติ ส่วนอายุ ภูมิสำเนา ชั้นยศ วุฒิ การศึกษาความรู้ความเข้าใจในการเก็บกู้วัตถุประสงค์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเก็บกู้วัตถุประสงค์และความรู้เกี่ยวกับวิทยาการสมัยใหม่ด้านเก็บกู้วัตถุประสงค์ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจ กองสรรพาวุธต่อการปฏิบัติงานเก็บกู้วัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล รวิวงศ์ไพบูรณ์ (2553) ได้ศึกษาความต้องการการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพนักงาน บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) ส่วนสำนักงานกรุงเทพฯ พบว่า พนักงาน มีความต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมให้มากเพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ของพนักงานให้มากขึ้น เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในหน้าที่การทำงาน ควรมีการพัฒนาความรู้และทักษะการทำงานให้เกิดความเชี่ยวชาญ และควรสนับสนุน และจัดสรรหลักสูตรการศึกษาให้พนักงาน เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพ และความรู้ความสามารถ เพื่อพัฒนาตัวเอง และนำมาพัฒนาองค์กรต่อไป เนื่องจากการก่อการร้ายในปัจจุบันและต่อไปในอนาคต ได้มีการพัฒนาการวิธีการทำระเบิดที่มีความลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการก่อเหตุได้มีการผลิตคิดค้นขึ้นมาใช้ใหม่ เพื่อให้การระเบิดที่มีอำนาจทำลายล้างมากขึ้น มีความรุนแรงและมีรัศมีการทำลายแผ่กระจายในบริเวณกว้าง ซึ่งปัจจุบันการเก็บกู้วัตถุประสงค์ของเจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุประสงค์ยังไม่มีความพร้อมในการเผชิญเหตุการณ์ ในด้านทักษะ วิธีการ การเก็บกู้วัตถุประสงค์ที่มีการพัฒนาขึ้นมาใช้ก่อเหตุ ประกอบกับอุปกรณ์เครื่องมือเก็บกู้วัตถุประสงค์ที่มีไม่เพียงพอ และมีสภาพที่เก่าไม่ทันสมัย ทำให้เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุประสงค์ตกอยู่ในความเสี่ยงของการสูญเสียมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุประสงค์ ของสำนักงาน

ตำรวจแห่งชาติ กรณีศึกษากลุ่มงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิด 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านทักษะในการปฏิบัติงานการเก็บกู้ และปัจจัยด้านเทคโนโลยีในการเก็บกู้วัตถุระเบิด การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1 เพื่อศึกษามาตรการเก็บกู้วัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ 2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ 3 เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

ปัจจัยส่วนบุคคล
1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา
4. ตำแหน่ง 5. รายได้
6. ประสบการณ์ในการเก็บกู้วัตถุระเบิด
7. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในงานเก็บกู้วัตถุระเบิด

การพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิด

1. ด้านบุคลากร
2. ด้านทักษะในการปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิด
3. ด้านเทคโนโลยีในการเก็บกู้วัตถุระเบิด

ตัวแปรตาม

การพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรณีศึกษากลุ่มงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน คือรูปแบบเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลได้ตอบปัญหาการวิจัยมากที่สุดโดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ คือ จำนวนข้าราชการตำรวจเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด ที่อยู่ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้นทั้งสิ้น 800 คน คำนวณขนาดตัวอย่างด้วยสูตรหาขนาดตัวอย่างเมื่อทราบค่าประชากรของ โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดตัวอย่าง 267 คน

การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่าง ห้วงเดือน เมษายน พ.ศ.2561 โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, ตำแหน่ง รายได้, ประสบการณ์ในการเก็บกู้วัตถุระเบิด, ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิด และ 2) การพัฒนาประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับการเก็บกู้ทำลายวัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งได้ปรับปรุงแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 44 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นซึ่งคำนวณด้วยสูตรคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ด้วยวิธีของ Cronbach เท่ามากกว่า .80 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณมาสร้างแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่าง โดยการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง หาความสัมพันธ์/การเปรียบเทียบผลการศึกษาระหว่างตัวแปรนั้นใช้สถิติ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ใช้ t-test dependent และทดสอบสมมติฐานด้วยค่า F-test โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One way ANOVA / การหาผลต่างของระดับความคิดเห็นด้วยวิธีจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparisons Test) ด้วยค่าสถิติ Fisher's Least Significant Difference (LSD) และการหาค่าความสัมพันธ์ด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล

ตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชาย (ร้อยละ 97.8) มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 40.1) ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 40.4) อยู่ในตำแหน่ง ผบ.หมู่เก็บกู้วัตถุระเบิด (ร้อยละ 84.6) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท (ร้อยละ 49.1) มีประสบการณ์ในการเก็บกู้วัตถุระเบิด จำนวน 41 ครั้งขึ้นไป (ร้อยละ 31.8) มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิด อยู่ระหว่าง 11-15 ปี (ร้อยละ 43.1)

การพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิด

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับการเก็บกู้ทำลายวัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในประสิทธิภาพปัจจุบันและประสิทธิภาพที่คาดหวังในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.28 ความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และประสิทธิภาพที่คาดหวังในภาพรวม มีระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 และความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ซึ่งมีค่าของประสิทธิภาพที่คาดหวัง ต่อประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับการเก็บกู้ทำลายวัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในประสิทธิภาพปัจจุบันและประสิทธิภาพที่คาดหวังในภาพรวม

การพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิด	ระดับการพัฒนาประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับการเก็บกู้ทำลายวัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ			ประสิทธิภาพที่คาดหวัง		
	Mean	S.D.	ระดับ	Mean	S.D.	ระดับ
ด้านบุคลากร	2.81	.42	ปานกลาง	4.30	.27	มากที่สุด
ด้านทักษะในการปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิด	3.12	.30	ปานกลาง	4.38	.22	มากที่สุด
ด้านเทคโนโลยีในการเก็บกู้วัตถุระเบิด	2.91	.41	ปานกลาง	4.26	.33	มากที่สุด
ภาพรวม	2.98	.28	ปานกลาง	4.33	.21	มากที่สุด

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติในประสิทธิภาพที่มีปัจจุบัน กับ ประสิทธิภาพที่คาดหวัง

ระดับการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในประสิทธิภาพที่มีปัจจุบัน	ระดับการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในประสิทธิภาพที่คาดหวัง
Pearson Correlation	0.2929
Sig. (2-tailed)	p-value**
ระดับความสัมพันธ์	ค่อนข้างต่ำ

* * <.001

ทั้งนี้พบว่าพบว่าการพัฒนาประสิทธิภาพการ เก็บกู้วัตถุระเบิดของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติในประสิทธิภาพที่มีในปัจจุบัน กับระดับการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในประสิทธิภาพที่คาดหวังมีค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 กล่าวคือ ระดับการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติในประสิทธิภาพที่มีในปัจจุบัน มีความสัมพันธ์กับระดับการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในประสิทธิภาพที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r (Pearson Correlation) เท่ากับ 0.2929 มีค่าความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกล่าวคือ ระดับการพัฒนาประสิทธิภาพการ เก็บกู้วัตถุระเบิดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในประสิทธิภาพที่มีในปัจจุบันมากขึ้น ปริมาณระดับการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในประสิทธิภาพที่คาดหวังจะเพิ่มขึ้น

การสนทนากลุ่ม

ผลจากการสนทนากลุ่มสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับการเก็บกู้วัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนี้

1) หน่วยงานเก็บกู้วัตถุระเบิด มีหลายหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้ไม่มีเอกภาพ ในสายการบังคับบัญชาและสายการปฏิบัติงาน ควรจะรวมเป็นหน่วยงานเดียว เป็นกองบังคับการเก็บกู้วัตถุระเบิด

2) ควรมีการคัดสรรบุคลากรก่อนเข้ามาปฏิบัติงานเก็บกู้วัตถุระเบิด ตั้งแต่คุณสมบัติของผู้เรียน ต้องผ่านหลักสูตรภาคบังคับก่อนเช่น ต้องมีการทดสอบความรู้คัดเลือกเข้าเรียนหลักสูตรการทำลาย

3) ควรมีการฝึกทบทวนการเก็บกู้วัตถุระเบิดอย่างต่อเนื่องเป็นประจำปี ทุก 6 เดือน

4) ควรมีการฝึกอบรมกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น เจ้าหน้าที่จากต่างชาติ ที่มีประสบการณ์ในการเก็บกู้วัตถุระเบิดในที่ต่าง เจ้าหน้าที่กัมมันตภาพรังสี เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน หรือการฝึกร่วมกับเหล่าทัพ เพื่อการประสานงานการเก็บกู้วัตถุระเบิดที่มีประสิทธิภาพ

5) ควรจัดหาอุปกรณ์ในการเก็บกู้วัตถุระเบิดเบื้องต้นให้กับเจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดที่ยังไม่มีอุปกรณ์การเก็บกู้วัตถุระเบิดใช้ เช่น ชุดหุ่นยนต์เก็บกู้วัตถุระเบิด, ชุด BOMB SUIT, เครื่อง X-RAY, เครื่องตัดสัญญาณสื่อสาร JAMMER, ปืนยิงน้ำแรงดันสูง เป็นต้น

6) ควรจัดหาผู้ชำนาญการในการจัดการและบริหารเหตุการณ์ กับอาวุธสมัยใหม่ที่มีอำนาจการทำลายล้างสูง ให้กับเจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดเพื่อรองรับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น

7) ควรคัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางเข้ามาปฏิบัติในหน่วยงานเก็บกู้วัตถุระเบิด หรือจัดหาทุนการศึกษาให้บุคลากรในหน่วยงานไปอบรมศึกษาในโครงการ หรือหลักสูตรต่างๆที่หน่วยงานยังขาดแคลน เพื่อนำกลับมาถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคลากรของหน่วยงาน

8) เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดต้องมีความรู้ในภาษาต่างชาติเพื่อการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติ การหาข้อมูลวัตถุระเบิดทางอินเทอร์เน็ต การศึกษาวิธีการการทำงานของวัตถุระเบิด การจัดการการเก็บกู้วัตถุระเบิดที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

9) เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดต้องมีทักษะในการใช้เครื่องมือในการเก็บกู้วัตถุระเบิด

10) เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดต้องบริหารเหตุการณ์ ภายใต้สภาวะการต่างๆ ที่เกิดขึ้นตลอดจนให้คำแนะนำกับเจ้าหน้าที่ที่เข้ามาช่วยในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

11) เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดต้องมีความรู้ ทักษะในการจัดการ บริหารเหตุการณ์ กับวัตถุระเบิดทำลายล้างสูงได้อย่างถูกต้อง ถูกวิธี และปลอดภัย

12) เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิด ต้องเครื่องมือที่ทันสมัย ในการเก็บกู้วัตถุระเบิดแสวงเครื่อง

13) ในการเก็บกู้วัตถุระเบิด เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิด ต้องมีข้อมูลของวัตถุระเบิดที่เป็นปัจจุบันทันต่อเหตุการณ์ในการเก็บกู้วัตถุระเบิด มีระบบการเชื่อมต่อฐานข้อมูลวัตถุระเบิดกับหน่วยงานต้นสังกัด

14) ในการเก็บกู้วัตถุระเบิดต้องเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจพื้นที่ที่เกิดจากระยะไกล เพื่อป้องกันการสูญเสียจากแรงระเบิด สะเก็ดระเบิด หรือการโจมตีจากผู้ก่อการร้าย

15) ในการเก็บกู้วัตถุระเบิด เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิด ควรมีศูนย์การสั่งการแบบเคลื่อนที่ที่สามารถให้ข้อมูลของวัตถุระเบิด การวิเคราะห์สถานการณ์ การตัดสินใจในการเก็บกู้ระเบิดได้อย่างทันท่วงที

การสัมภาษณ์เชิงลึก

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีผลการสัมภาษณ์ที่เป็นแนวทางในการทางการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดขึ้นมา ดังนี้

1) ด้านบุคลากร เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดต้องมี ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ในการเก็บกู้วัตถุระเบิด ไม่ว่าจะเป็นความรู้ในวิชาสรรพาวุธ ตลอดจนมีการฝึกอบรม ทบทวน ฝึกพร้อมเหล่าทัพหรือฝึกพร้อมระหว่างประเทศ

2) ด้านทักษะในการปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิด เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดต้องมี ทักษะการเก็บกู้วัตถุระเบิด และการใช้อุปกรณ์เครื่องมือในการเก็บกู้วัตถุระเบิดทุกชนิด ให้มีความเชี่ยวชาญ ความคล่องตัว และมีวิธีการ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการเก็บกู้วัตถุระเบิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ด้านเทคโนโลยีในการเก็บกู้วัตถุระเบิด นวัตกรรมเทคโนโลยีเป็นส่วนสำคัญอีกด้านหนึ่ง ในการช่วยให้เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิด ทำการเก็บกู้วัตถุระเบิดเป็นไปด้วยความรวดเร็วและปลอดภัย

อภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลวิเคราะห์มาตรการมาตรการการเก็บกู้วัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านทักษะในการปฏิบัติงานการเก็บกู้ 3) ด้านเทคโนโลยีในการเก็บกู้วัตถุระเบิด และพบว่าประสิทธิภาพในการเก็บกู้วัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในปัจจุบันภาพรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้านทักษะในการปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิด รองมาเป็นด้านเทคโนโลยีในการเก็บกู้วัตถุระเบิด และด้านบุคลากร ความคิดเห็นทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ในส่วนของการพัฒนาประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับการเก็บกู้ทำลายวัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในประสิทธิภาพที่คาดหวัง ระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้านทักษะในการปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิด รองลงมาเป็นด้านบุคลากร และด้านเทคโนโลยีในการเก็บกู้วัตถุระเบิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ความคิดเห็นทั้งหมดอยู่ใน เกณฑ์มากที่สุด การพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สามารถสรุปการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประกอบไปด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านบุคลากร หน่วยงานเก็บกู้วัตถุระเบิดควรมีเอกภาพ ในสายการบังคับบัญชาและสายการปฏิบัติงาน เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในเรื่องของงบประมาณ การจัดหาอุปกรณ์ในการเก็บกู้วัตถุระเบิด การบริหารกำลังพลที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน มีการคัดเลือกบุคลากร เช่นมีการสอบแข่งขันวัดความรู้ ด้านสรรพาวุธ วัตถุระเบิด ก่อนเข้า

เข้าเรียนหลักสูตรการทำลายวัตถุระเบิด เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดต้องได้รับการฝึกอบรมทบทวน การเก็บกู้วัตถุระเบิดทุกๆ 6 เดือน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พจนกร กัญจนะ (2557) พบว่าการ ประเมินกระบวนการ ได้แก่ วิธีการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม การบริหารหลักสูตรฝึกอบรม การ จัดการเรียนการสอนและกิจกรรม การวัดและการประเมินผลการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความ ชำนาญ การวิธีการ ขั้นตอนการปฏิบัติในการเก็บกู้วัตถุระเบิด การใช้อุปกรณ์ในการเก็บกู้วัตถุระเบิด เช่น ชุดหุ่นยนต์เก็บกู้วัตถุระเบิด ชุด BOMB SUIT , เครื่อง X-Ray เครื่องตัดสัญญาณสื่อสาร ปืนยิง น้ำแรงดันสูง เป็นต้น เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดควรมีความรู้ด้านภาษาต่างชาติ เพื่อติดต่อสื่อสาร หา ความรู้การก่อการร้ายสมัยใหม่ ที่ผู้ก่อการร้ายได้มีการนำมาใช้ในการก่อเหตุวางวัตถุระเบิดจากพื้นที่ ต่างๆทั่วโลก ตลอดจนควรส่งเสริมบุคลากรให้มีการฝึกอบรมกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จากเจ้าหน้าที่ จากต่างชาติ ที่มีความรู้ ประสบการณ์ ในการเก็บกู้วัตถุระเบิด ในเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือ จัดหา ทุนการศึกษาในการเรียนหลักสูตรต่างๆ ที่ยังขาดแคลน เพื่อนำกลับมาถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคลากร ของหน่วยงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จงรักษ์ มีอุสาร์ (2551) ได้กล่าวว่าการจัดให้มีการฝึกอบรม กับผู้เชี่ยวชาญในเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน การทำงานเป็นทีม และจัดให้มีการพัฒนาความรู้ แนวคิด และหลักในการวางแผนเชื่อมโยงกับภาระหน้าที่และนโยบาย ให้มีการฝึกคิดวิเคราะห์ เพื่อ เป็นการปรับปรุงวิธีการทำงาน และจัดให้มีการศึกษาดูงานหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีผลงานยอดเยี่ยมในการให้บริการ เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตร อาวะกุล (2540 : 14-15) กล่าวไว้ว่าการฝึกอบรมวัตถุประสงค์เพื่อ เพิ่มความรู้ ความชำนาญ และความสามารถของบุคคลให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนามุ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคล โดยแบ่งออกเป็นด้านใหญ่ๆ 3 ด้านคือ ด้าน ความรู้ การศึกษา โดยให้มีความรู้ความเข้าใจสูงขึ้น ด้านทักษะ (Skill) ซึ่งจะให้เกิดความชำนาญใน งานที่รับผิดชอบ และด้านทัศนคติ

2) ด้านทักษะในการปฏิบัติงานการเก็บกู้เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิด ปีเตอร์สัน และโพลว์แมน (Peterson and Plowman, 1993 : 104) กล่าวว่า การพัฒนา ประสิทธิภาพการทำงาน เป็น ความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเพิ่มความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ใน การปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลสำเร็จหรือตามเป้าหมายหรือดีกว่าเป้าหมาย ควรรู้วิธีการเก็บกู้วัตถุ ระเบิด ลำดับขั้นตอนการเก็บกู้วัตถุระเบิด การปรับใช้อุปกรณ์เครื่องมือการเก็บกู้วัตถุระเบิดที่มีอย่าง จำกัด ในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพในการเก็บกู้วัตถุระเบิด ไม่ควรข้ามขั้นตอนในการ เก็บกู้วัตถุระเบิด การเก็บกู้วัตถุระเบิด ต้องมีอุปกรณ์เครื่องมือในการเก็บกู้วัตถุระเบิดที่ทันสมัย ที่ อำนวยความสะดวกในการเก็บกู้วัตถุระเบิด เช่น เครื่องมือในการขนย้ายวัตถุระเบิดไปในพื้นที่ปลอดภัย เครื่องมือป้องกันการจู่โจมวัตถุระเบิดแสวงเครื่อง เครื่องมือพิสูจน์ทราบวัตถุระเบิดจากระยะไกล เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิด ต้องมีความรู้ ทักษะ การเก็บกู้วัตถุระเบิดอาวุธสมัยใหม่ที่มีอนุภาพร้ายแรง ประเภท สารเคมีชีววะ กัมมันตภาพรังสี อย่างถูกวิธี การเก็บกู้วัตถุระเบิดแสวงเครื่องเจ้าหน้าที่เก็บกู้ วัตถุระเบิด ต้องใช้อุปกรณ์เก็บกู้จากระยะไกล เช่น การใช้หุ่นยนต์เก็บกู้วัตถุระเบิด เข้าไปในพื้นที่ อันตราย และมีความเสี่ยงต่อการวางระเบิดซ้ำซ้อน กับระเบิด ซึ่งสามารถช่วยป้องกันการสูญเสียชีวิต ของเจ้าหน้าที่ทำลายวัตถุระเบิดเป็นอย่างมาก

3.ด้านเทคโนโลยีในการเก็บกู้วัตถุระเบิดในการเก็บกู้วัตถุระเบิดแสวงเครื่อง จากผลงานวิจัยของ พจนกร กัญจันะ (2557) เรื่องการฝึกอบรมหลักสูตรการทำลายวัตถุระเบิดของกองสรรพาวุธสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่าควรพัฒนาเนื้อหาของแต่ละรายวิชาให้มีความทันสมัยต่อสถานการณ์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง ควรมีศูนย์สั่งการเคลื่อนที่ที่ทันสมัย ในการเก็บกู้วัตถุระเบิด เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิด จำเป็นต้องมีข้อมูลของวัตถุระเบิด การทำงานของวงจรการจุดระเบิด ต้องมีระบบการเชื่อมต่อฐานข้อมูลวัตถุระเบิดกับหน่วยงานต้นสังกัด หรือผู้เชี่ยวชาญการเก็บกู้วัตถุระเบิด และนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหารเหตุการณ์การเก็บกู้วัตถุระเบิดร่วมกับชุดปฏิบัติการ เพื่อข้อมูลในการเก็บกู้วัตถุระเบิด ตลอดการติดต่อสื่อสารสั่งการที่ชัดเจนและถูกต้องในการเก็บกู้วัตถุระเบิด การเก็บกู้วัตถุระเบิดแสวงเครื่องที่ไม่ทราบชนิดของวัตถุระเบิดที่อยู่ภายใน ต้องมีเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจค้นหา ตรวจจับ สารเคมีชีวะ กัมมันตภาพรังสี ได้จากระยะไกล เพื่อให้ทราบถึงวิธีขั้นตอนในการปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด ตลอดจนการบริหารเหตุการณ์เมื่อเกิดการระเบิดของสารเคมีชีวะรังสี การเก็บกู้วัตถุระเบิดควรเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจพื้นที่ที่เกิดเหตุการณ์จากระยะไกล เพื่อป้องกันการโจมตีจากผู้ก่อการร้าย หรือ จากแรงระเบิด สะเก็ดระเบิด เมื่อเกิดการระเบิด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิด ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้วิจัยได้ค้นพบปัญหาของการเก็บกู้วัตถุระเบิดที่มีอยู่ในปัจจุบันและเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิด เช่น งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ของหน่วยงานและอุปกรณ์การเก็บกู้วัตถุระเบิดที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานแต่ละอุปกรณ์มีราคาที่สูงซึ่งมีความยากในการขอขบประมาณในการจัดซื้อ จึงทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเก็บกู้วัตถุระเบิดมีอุปกรณ์ในการเก็บกู้วัตถุระเบิดไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานเก็บกู้วัตถุระเบิด จึงทำให้เกิดความเสี่ยงในการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่เอง เมื่อเกิดอุบัติเหตุการระเบิดขึ้นในระหว่างการเก็บกู้วัตถุระเบิด ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิด ดังนี้

1) ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(1) จากการศึกษาพบว่า การเก็บกู้วัตถุระเบิดยังขาดเครื่องมือในการเก็บกู้วัตถุระเบิด และงบประมาณ และการบริหารงานของบุคคลากรหน่วยงานเก็บกู้วัตถุระเบิด เนื่องจากในปัจจุบันหน่วยงานเก็บกู้วัตถุระเบิดที่อยู่ในแต่ละจังหวัด สายการบังคับบัญชาขึ้นอยู่กับกองกำกับการสืบสวนจังหวัดทำให้การบริหารกำลังพลไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร เมื่อเกิดเหตุการณ์การเก็บกู้วัตถุระเบิดที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก และเครื่องมือการเก็บกู้วัตถุระเบิดที่ทันสมัย ซึ่งในหน่วยต่างๆขาดแคลนเป็นอย่างมาก เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บกู้วัตถุระเบิด หน่วยงานเก็บกู้วัตถุระเบิดควรมีเอกภาพในสายการบังคับบัญชา ด้วยการยกระดับเป็นกองบังคับการเก็บกู้วัตถุระเบิด เพื่อการบริหารกำลังพลที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การบริหารเครื่องมือเก็บกู้วัตถุระเบิดให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิด

(2) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรจัดหาทุนการศึกษาให้กับเจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดในการศึกษากับสถาบันที่มีความเชี่ยวชาญการทำงานกับด้านวัตถุระเบิดโดยเฉพาะ เช่น FBI, ATF, ATA และ AFT เพื่อศึกษา เทคนิค วิธีการ การเก็บกู้วัตถุระเบิดที่ทันสมัย

(3) เงินค่าตอบแทนการปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด ที่มีอัตราการจ่ายปัจจุบันไม่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่แนวโน้มเกิดขึ้นมากในปัจจุบัน เพื่อช่วยและกำลังใจควรมีการปรับเพิ่มขึ้นตามเหตุการณ์ภาวะทางสังคมที่เกิดขึ้น และการทำประกันภัยที่มีค่าความคุ้มครองต่ำควรมีการขยายความคุ้มครองให้มากขึ้นเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ต้องมีการสูญเสียของเจ้าหน้าที่ ครอบคลุมจะได้มีกำลังใจทรัพย์ในการต่อสู้กับชีวิตต่อไป

(4) ความเจริญก้าวหน้าในอาชีพตำรวจเก็บกู้วัตถุระเบิด ควรมีการเลื่อนไหลในหน้าที่การทำงานของเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในงานเก็บกู้วัตถุระเบิด โดยการปรับเลื่อนตำแหน่งจากนายตำรวจชั้นประทวนเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานและการป้องกันการโยกย้ายของบุคคลากรทรงคุณค่า ที่มีวิญญานของนักเก็บกู้วัตถุระเบิด

2) ข้อเสนอแนะสำหรับ กลุ่มงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(1) ควรมีสุนัขควบคุมสิ่งสารการภาริหารงานการเก็บกู้วัตถุระเบิด ที่ให้ข้อมูลของวัตถุระเบิด วิธีการในการเก็บกู้วัตถุระเบิดของหน่วยปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิดแบบเป็นเรียลไทม์ หรือมีหน่วยสนับสนุนการเก็บกู้วัตถุระเบิดส่วนหน้า

(2) ควรมีอุปกรณ์ในการเก็บกู้วัตถุระเบิดจากกระยะไกลที่ทันสมัยเพื่อป้องกันการสูญเสียของเจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิด เช่น หุ่นยนต์เก็บกู้วัตถุระเบิด เครื่องบินบังคับแบบโดรนเพื่อใช้ในการเข้าสำรวจพื้นที่บริเวณที่เกิดเหตุการณ์ ปืนยิงน้ำแรงดันสูงที่มีระยะการยิงตดวงจรได้จากกระยะไกลตลอดจนอุปกรณ์ในการตรวจสถานที่เกิดเหตุที่มีความทันสมัย และมีความเที่ยงตรงแม่นยำและน่าเชื่อถือ

(3) เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดควรมีการฝึกเพิ่มความชำนาญยกระดับในการเก็บกู้วัตถุระเบิด เป็นขั้น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดที่มีอายุในการทำงานเก็บกู้วัตถุระเบิด 1 – 5 ปี จะต้องผ่านการฝึกอบรมในระดับขั้นต้น เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดที่มีอายุในการทำงานเก็บกู้วัตถุระเบิด 5 – 10 ปี จะต้องผ่านการฝึกอบรมในระดับขั้นสูง เมื่อผ่านการฝึกอบรมจะได้ปีกแสดงความสามารถ และความชำนาญ ที่แตกต่างกัน เป็นการสร้างให้เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดต้องมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาประสิทธิภาพได้อยู่ตลอดเวลา

บรรณานุกรม

จงรักษ์ มีอุสาร์ท. (2551). แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

ธงชัย สันติวงษ์.(2540 : 196). องค์การและการจัดการทันสมัยยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

- พจนกร กัญจិនะ (2557) การประเมินผลการฝึกอบรมหลักสูตรการทำลายวัตุระเบิดของกอง
สรรพาวุธ.สำนักงานตำรวจแห่งชาติ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พรพิมล รวีวงศ์ไพบูรณ์. (2553). ความต้องการการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพนักงาน บริษัท
ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) ส่วนสำนักงานกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ระพิน ชาติไทย (2548) ความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจกองสรรพาวุธต่อการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ
วัตุระเบิดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วิจิตร อวระกุล (2540) การฝึกอบรม. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์ข้อมูลวัตุระเบิด (2559). สถิติการก่อเหตุการณ์ที่ใช้วัตุระเบิดในประเทศไทย .กองบังคับการ
ตำรวจพิสูจน์หลักฐาน กองบัญชาการตำรวจพิสูจน์หลักฐาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- Peterson, Elmore and E. Grosvenor Plowaman.(1953). **Business Organization and
Management.** Homewood, Ill. : Richard D. Irwin.
- Taro Yamane.(1973).**Statistics: An Introductory Analysis.**3rdEd.New York.Harper and
Row Publications.